

ΤΑΧ. ΜΕΙΟ ΚΟΥΜΟΥΤΣΑΝΟΥ

Αρ. Αδείας
01-1323

ΙΩΑΝΝΗΣ
Ο ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

«Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου»
(Ίωάν. α' 29)

● ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ●
Όργανο ὁμωνύμου Συλλόγου
Χριστοκοπίδου 12, 105 54 – Ἀθήνα
www.ioannisvaptistis.gr

■
Τηλέφωνα:
2103212713 - 2103212107
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

■
● ΕΤΟΣ 67ο – ΤΕΥΧΟΣ 725 ●
● ΑΥΓΟΥΣΤΟΣ 2025 ●

● «Ίδε ὁ ἀμνὸς τοῦ Θεοῦ ὁ αἴρων τὴν ἁμαρτίαν τοῦ κόσμου» (Ίωάν. α' 29) ●

Ἀπό τό μηδέν ἡ εὐλογία

Χριστός συνωμιλοῦσε στό ὄρος μέ τούς μαθητές Του. Ξαφνικά εἶδε πλῆθος ἀνθρώπων νά ἔρχονται. Ποθοῦσαν νά Τόν ἀκούσουν. Εἶχε καταστή ὁ οὐράνιος μαγνήτης γιά τίς ψυχές πού διψοῦσαν καί γιά τά δύο, καί γιά διδασκαλία καί γιά θαύματα. Κατέβηκε τότε πύο χαμηλά, πρὸς πεδινό σημεῖο. Καί στό συναγμένο πλῆθος μιλοῦσε ἀπό τίς πρωινές μέχρι τίς βραδυνές ὥρες (Ίωάν. στ' 5-7).

● Ἀφοῦ ὁ Χριστός ἔθρεψε τό λαό μέ τόν λόγο Του, ἦρθε ἡ στιγμή νά ἐνδιαφερθῆ καί γιά τήν ὑλική τροφή. Ἀφοῦ προσέφερε τροφή γιά τό πνεῦμα, ἤθελε νά προσφέρῃ τροφή καί γιά τό σῶμα. Σταμάτησε γιά λίγο τό κήρυγμα καί ἀπευθύνθηκε στόν Φίλιππο: «Πόθεν ἀγοράσωμεν ἄρτους ἵνα φάγωσιν οὗτοι;» (Ίωάν. στ' 5).

● Τό ἐρώτημα αὐτό τό ἀπηύθυνε ὁ Ἰησοῦς «πειράζων αὐτόν» (τόν Φίλιππο). Αὐτό σημαίνει, ὅτι ἤθελε νά τόν δοκιμάσῃ. Χρήματα γιά ν' ἀγοραστοῦν ἄρτοι γιά χιλιάδες στόματα δέν ὑπῆρχαν. Ὁ Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ πτώχευσε ὅσο κανεῖς ἄνθρωπος (Β' Κορ. η' 9). Στά χέρια Του δέν πῆρε ποτέ χρήματα. Καί οἱ μαθητές Του ἦσαν πτωχοί. Ἡ ἀγία ἀποστολική ὁμάδα ζοῦσε μέ προσφορές ἐκλεκτῶν ψυχῶν. Ἀγορά, λοιπόν, ἄρτων δέν ἐπρόκειτο νά γίνῃ.

● Ὁ Χριστός βέβαια εἶχε τή λύσι ἐτοιμη. Σημειώνει ὁ εὐαγγελιστής: «Αὐτός ἦδει τί ἔμελλε ποιεῖν» (Ίωάν. στ' 6). Ἀλλ' ἤθελε νά δοκιμάσῃ τήν πίστι τοῦ Φιλίππου. Τί θά μπορούσε νά σκεφθῆ ὁ Φίλιππος; Τί ἀγωνιοῦμε; Ἐσένα, Χριστέ ἔχουμε μαζί μας. Ἐσένα πού κάνεις τόσα θαύματα!

● Ἡ ἀπόκρισις ὁμως τοῦ Φιλίππου δείχνει τήν ἀσθενῆ του πίστι. Λησμόνησε τό θαῦμα στήν Κανά. Καί ὑπολόγισε σέ χρήματα τί θά στοίχιζε ἡ τροφοδοσία τῶν χιλιάδων ἀκροατῶν τοῦ Χριστοῦ. «Ἀπεκρίθη αὐτῷ Φίλιππος· Διακοσίων δηναρίων ἄρτοι οὐκ ἀρκοῦσιν αὐτοῖς ἵνα ἕκαστος αὐτῶν βραχύ τι λάβῃ»

(Ίωάν. στ' 7). Διακόσια δηνάρια ισοδυναμούσαν μέ διακόσια ήμερομίσθια.

* * *

Μετά τόν Φίλιππο ό εύαγγελιστής ανάφέρει τόν Άνδρέα. Όπως ό Φίλιππος δέν σκέφτηκε τή δυνατότητα τοῦ θαύματος για τήν διατροφή τοῦ πλήθους, ἔτσι καί ό Άνδρέας. Καί γι' αὐτό ἀναφέρθηκε στά πέντε κρίθινα ψωμιά καί στά δύο ψάρια, πού εἶχε μαζί του ἕνας νέος. Δέν τά παρουσίασε φυσικά ὡς λύσι τοῦ προβλήματος, ἀλλά για νά ρωτήση: «Τί νά κάνουν αὐτά σέ τόσο πλῆθος ἀνθρώπων;» (Ίωάν. στ' 8-10).

• Ἡ ἀπάντησις τοῦ Φιλίππου, ὅσο καί τοῦ Άνδρέα δέν ἔδειχναν μόνον τήν ὀλιγοπιστία τῆς στιγμῆς, ἀλλά φανέρωναν καί τή λιτότητα μέ τήν ὁποία τρεφόταν ἡ Ἀποστολική ομάδα.

• Προτοῦ ό Χριστός κάνει τό θαῦμα, εἶπε στούς ἀποστόλους νά βάλουν τούς ἀνθρώπους, ἀνδρες, γυναῖκες καί παιδιά νά καθήσουν κατά γῆς. Ἀλλά πῶς ό Χριστός ἔδωσε ἐντολή νά καθίσουν στό χορτάρι για φαγητό, ἀφοῦ φαγητό δέν ὑπῆρχε; Ναι, δέν ὑπῆρχε στήν ἔρημο φαγητό, ἀλλ' ὑπῆρχε Ἐκεῖνος, πού εἶναι «ἡ τροφή τοῦ παντός κόσμου».

• Οἱ ἀνδρες ἦσαν πέντε χιλιάδες. Μαζί μέ τά γυναικόπαιδα ό ἀριθμός θά ὑπερέβαινε τίς δεκαπέντε χιλιάδες! Καταλαβαίνουμε πόσο ἔλκυστικός ἦταν ό Γλυκύτατος Ἰησοῦς καί πόσο μεγάλη ἦσαν τά ἀκροατήριά Του.

* * *

Πρίν ἀπό τό θαῦμα, πῆρε κάποιον ἄρτο ό Ἰησοῦς καί εὐλόγησε καί εὐχαρίστησε τόν Θεό Πατέρα. Πολλαπλασιάστηκαν ἀμέσως τά ψωμιά καί τά ψάρια (Ίωάν. στ' 11-13).

• Γιατί σέ ἄλλα θαύματα δέν φαίνε-

ται ό Χριστός νά κάνει πρῶτα προσευχή, καί στό θαῦμα τοῦ χορτασμοῦ τῶν πεντακισχιλίων εὐλόγησε καί ἔκανε εὐχαριστία; Για νά δείξη, ὅτι, ὅταν ἀρχίζουμε νά τρῶμε, πρέπει νά εὐχαριστοῦμε τόν Θεό. Ἄλλωστε καί για πολύ μικρότερα θαύματα προσεύχεται, για νά μάθης ὅτι δέν τά κάνει ἀπό ἀνάγκη.

• Γιατί ό Χριστός πολλαπλασίασε τά πέντε ψωμιά καί τά δύο ψάρια, καί σήμερα δέν φαίνεται νά κάνει παρόμοιο θαῦμα, σέ περιόδους μάλιστα οικονομικῆς ἀνέχειας ἢ λιμοῦ;

• Ἐκεῖνοι οἱ ἀνθρωποι ἦσαν ἄξιοι τοῦ θαύματος. Ἐτρεξαν νά βροῦν τόν Ἰησοῦ. Ὁ Ἰησοῦς ἦταν στήν ἔρημο, ἀλλ' ἡ καρδιά τους δέν ἦταν ἔρημος ἀπό ἱερούς πόθους. Πόσοι σήμερα τρέχουν νά βροῦν τόν Χριστό; Ἐκεῖ μέ τά πόδια ἔτρεξαν νά βροῦν τό ποθούμενο. Ἐδῶ, δίπλα μας εἶναι ό Ναός, καί οἱ περισσότεροι δέν αἰσθάνονται τήν ἀνάγκη νά ἐκκλησιασθοῦν καί νά βροῦν τόν Χριστό.

• Ἐκεῖνοι ἦσαν ἄξιοι, διότι ζητοῦσαν ἀπό τόν Χριστό τό «μεῖζον». Γι' αὐτό καί Ἐκεῖνος τούς ἔδωσε τό «ἔλασσον». Πεινοῦσε ἡ ψυχή τους, πεινοῦσε καί τό σῶμα τους. Ὅλη τήν ἡμέρα κάθονταν καί ἀπολάμβαναν τήν πνευματική τροφή. Καί ό Χριστός στό τέλος τούς χάρισε καί τήν ὑλική τροφή. Ζητᾶμε τά πνευματικά; Θά ἔχουμε καί τά ὑλικά. «Ζητεῖτε πρῶτον τήν βασιλείαν τοῦ Θεοῦ καί τήν δικαιοσύνην αὐτοῦ, καί πάντα ταῦτα προστεθήσεται ὑμῖν» (Ματθ. στ' 33).

• Εἶπε μετά τό θαῦμα καί τήν γενική τροφοδοσία ό Χριστός στούς μαθητές Του: «Μαζέψτε τά κομμάτια πού περίσσειψαν» (Ίωάν. στ' 12-13).

Οἱ μαθητές τά μάζεψαν καί γέμισαν δώδεκα κοφίνια. Αὐτό δέν ἦταν

μία περιττή πράξις, ἀλλ' ἔγινε γιά νά μή θεωρηθῆ ὅτι τό γεγονός ἦταν φανταστικό. Γι' αὐτό ὁ Χριστός ἐνεργεῖ καί ἀπό τήν ὕλη πού ἔχει στήν ἐξουσία Του.

- Γιατί ὁμως δέν ἔδωσε στους ἀκροατές τήν ἐντολή νά κάνουν αὐτοί τήν ἐργασία, ἀλλά τήν ἔδωσε στους μαθητές; Διότι κυρίως ἤθελε νά παιδαγωγῆσῃ αὐτούς πού θά γίνονταν οἱ δάσκαλοι τῆς οἰκουμένης.

- Μέσα στήν ἐρημιά βρίσκονταν χιλιάδες ἄνθρωποι, χωρίς ἐφόδια, χωρίς ψωμί. Καί ὁμως χόρτασαν ὅλοι. Ἄν οἱ χιλιάδες πεινασμένοι χόρτασαν μέ πέντε ψωμιά, γιατί οἱ χιλιάδες διψασμένοι νά μή μποροῦν νά ξεδιψάσουν μέ λίγες σταγόνες νεροῦ;

* * *

Γιά τόν Ἰησοῦ Χριστό δέν ὑπάρχει τίποτε τό μηδαμινό. Ὅλα τά ἔχει σέ πλεόνασμα. Ὁ ἴδιος ὁ Χριστός, ὡς Θεός, εἶναι ἀστείρευτη πηγὴ.

- Κάθε θαῦμα τοῦ Θεοῦ εἶναι ἓνας πολλαπλασιασμός. Ἀφοῦ ἡ ἀγάπη τοῦ λόγου τοῦ Χριστοῦ πολλαπλασίασε τούς ἀκροατές καί τούς ἔκανε χιλιάδες, δέν μποροῦσε ὁ μαγνήτης τοῦ θαύματος νά πολλαπλασιάσῃ τά λίγα ψωμιά καί ἀπό πέντε νά τά κάνῃ πέντε χιλιάδες;

- Τί εἶναι δυσκολώτερο, τό μηδέν νά γίνῃ ἓνα ἑκατομμύριο ἢ τό πέντε νά γίνῃ πέντε χιλιάδες; Ἐκεῖνος, πού ἀπό τό μηδέν ἔφτιαξε τά δισεκατομμύρια ἄστρα, ὁ ἴδιος δέν μποροῦσε τά πέντε ψωμιά νά τά κάνῃ πέντε χιλιάδες;

- Τί εἶναι δυσκολώτερο, ἓνας ἥλιος νά μοιράζεται σέ δισεκατομμύρια ἄνθρωπους καί νά τούς πλημμυρίξῃ ἀπό φῶς, ἢ πέντε ψωμιά νά μοιράζωνται σέ πέντε χιλιάδες;

- Πῶς ἔγινε ὁ πολλαπλασιασμός; Ὁ

Θεός καί τίς τέσσερις πράξεις τῆς ἀριθμητικῆς γνωρίζει. Ὁ κακός ἄνθρωπος συνήθως ξέρεῖ τή μία, τήν ἀφαίρεσι. Ξέρεῖ πῶς νά ἀφαιρῆ, πῶς νά κλέβῃ τούς ἄλλους.

Ὁ Θεός ξέρεῖ καί τήν πρόσθεσι· στό ἓνα ἀγαθό προσθέτει καί ἄλλο. Ξέρεῖ καί τόν πολλαπλασιασμό· ἓνα σπόρο ρίχνεις ἐσὺ στή γῆ, κι Ἐκεῖνος τόν δίνει πολλαπλάσιο.

- Καί ὄχι μόνο στήν ἀψυχο φύσι. Καί στόν ἔμψυχο κόσμο, στήν Ἐκκλησία, κάνει παρόμοιους πολλαπλασιασμούς. Μέ δώδεκα ἄνθρώπους ξεκίνησε ἡ Ἐκκλησία καί πολλαπλασιάστηκε. Οἱ πιστοὶ ἔγιναν ἑκατομμύρια.

- Τό θαῦμα τοῦ πολλαπλασιασμοῦ τῶν ψωμιῶν καί τῶν ψαριῶν εἶναι θαῦμα εὐλογίας καί εὐχαριστίας. Ἄν παρακαλοῦμε γιά τά μικρά, θά μᾶς δίνῃ καί τά μεγάλα. Ἄν ζητᾶμε τήν εὐλογία Του γιά τίς ἀνάγκες μας, θά μᾶς γεμίξῃ «παντός ἀγαθοῦ». Ἄν εὐχαριστοῦμε γιά ὅσα μᾶς δίνει, δέν θά στερέψῃ ἡ πηγὴ Του, πού λέγεται εὐλογία.

- Σέ ἐποχὴ στερήσεων ἔζησε ὁ προφήτης Ἡλίας. Οὔτε σταγόνα νερό δέν ἔπεφτε. Παντοῦ ξηραῖλα. Καί ὁμως ὁ Προφήτης ἔζησε. Στό φιλόξενο σπιτί τῆς σεβασμίας ἐκείνης χήρας τῆς Σαρεπτά. Μία φούχτα ἦταν τό ἀλεύρι της, κι ὁμως δέν τελείωνε. Τό λίγο λάδι της δέν στέρευε (Γ' Βασ. ιζ' 14). Πῶς; Μέ τήν εὐλογία τοῦ Θεοῦ.

π. Δ. Α.

Ὁ ἀληθινός ιεραπόστολος

Ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός

Παῦλος καὶ Κοσμᾶς

Ἦν ὑπῆρχε τό ἄθλημα, πού λέγεται *ἱεραποστολή*, ἄραγε ποίος θά ἦταν ὀλυμπιονίκης; Πάντως κανένας ἀπό μᾶς, πού καθισμένοι στή θεσοῦλα μας φιλολογοῦμε περί *ἱεραποστολῆς*. Δύο πρόσωπα κατέχουν σπουδαῖα ρεκόρ *ἱεραποστολῆς*.

- Ὁ ἕνας εἶναι ὁ Παῦλος ὁ ἀπόστολος. Ἡ *ἱεραποστολή* ἦταν ἡ πρώτη του ἀνάγκη. Ἔλεγε: «*Ἀνάγκη μοι ἐπίκειται· οὐαί δέ μοι ἐάν μὴ εὐαγγελίζωμαι*» (Α΄ Κορ. θ' 16).

- Ὁ ἄλλος εἶναι ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός. Στά χνάρια τοῦ Παύλου. Ἄν ὁ δρόμος τῆς *ἱεραποστολῆς* τοῦ Παύλου ἦταν μαραθώνιος, ὁ δρόμος τοῦ Κοσμᾶ ἦταν πιό περιωρισμένος, ἀλλ' ἐφάμιλλος.

Καί οἱ δύο ἔτρεξαν δρόμο μετ' ἐμποδίων. Καί οἱ δύο ἄντεξαν στίς ἀντίξοες συνθήκες. Καί οἱ δύο σφράγισαν τό ἔργο τους μέ τό αἷμα τους. Καί οἱ δύο στεφανώθηκαν μέ τό στέφανο τῆς αἰώνιας ζωῆς.

- Ἄν ἡ Παναγία κατέχη τό παγκόσμιο ρεκόρ τῆς ἀγιότητος, ὁ Παῦλος κατέχει τό παγκόσμιο ρεκόρ τῆς *ἱεραποστολῆς*. Καί ὕστερα ἐρχονται γενναῖοι *ἱεραπόστολοι*. Στούς τελευταίους αἰῶνες γενναιότερος ἀναδείχθηκε ὁ Κοσμᾶς.

Ἀνάγκη, σπορά, κλήσις

Ἡ ἀνάγκη τῆς *ἱεραποστολῆς* γιά τή στρατευομένη Ἐκκλησία εἶναι σάν τήν ἀνάγκη τῆς ἀναπνοῆς γιά τό

ἄνθρωπινο σῶμα. Εἶναι ἡ ἀνάγκη τῆς ἀγάπης καί ἡ ἀγάπη τῆς πρώτης ἀνάγκης.

Λέει ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός γιά τήν ἀγάπη τοῦ Χριστοῦ:

«*Τοιοῦτον γλυκύτατον Θεόν καί Δεσπότην δέν πρέπει καί ἡμεῖς νά τόν ἀγαπῶμεν, καί ἂν τύχη ἀνάγκη, νά χύσωμεν καί τό αἷμα μας χιλιάδες φορές διά τήν ἀγάπην Του, καθώς τό ἔχυσε καί Ἐκεῖνος διά τήν ἀγάπην μας;*

Ἕνας ἄνθρωπος σέ κράζει εἰς τόν οἶκόν του καί θέλει νά σέ φιλεύσῃ ἕνα ποτήρι κρασί, καί πάντοτε εἰς ὄλην σου τήν ζωήν θέ νά τόν ἐντρέπῃσαι καί τόν τιμᾶς. Καί τόν Θεόν δέν πρέπει νά τιμᾶς καί νά ἐντρέπῃσαι, ὅπου σου ἐχάρισε τόσα καλά καί ἐσταυρώθηκε διά τήν ἀγάπην σου;

Ποῖος πατέρας ἐσταυρώθηκε διά τά παιδιά του καμμίαν φοράν; Καί ὁ γλυκύτατός μας Ἰησοῦς Χριστός ἔχυσε τό αἷμά Του καί μᾶς ἐξηγόρασεν ἀπό τās χειρας τοῦ διαβόλου. Τώρα δέν πρέπει καί ἡμεῖς νά ἀγαπῶμεν τόν Χριστόν μας; Ἡμεῖς ὄχι μόνον δέν τόν ἀγαπῶμεν, ἀλλά τόν ὑβρίζομεν καθ' ἡμέραν μέ τās ἀμαρτίας ὅπου κάμνομεν» (Αὐγουστίνου Καντιώτου, ἐπισκ. Φλωρίνης, «Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός», ἔκδοσις δ', σελ. 87-89).

- Ἄν ἡ *ἱεραποστολή* εἶναι μία σπορά, τότε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὑπῆρξε ὁ μέγας σποριάς στό δοῦλο γένος. «Ἐξῆλθε τοῦ σπείραι τόν λόγον τοῦ

Θεοῦ» (Λουκ. ἡ 5). Ἡ καρποφορία θαυμαστή.

- Ἐσπειρε μέ τό λόγο του.

- Καλλιέργησε μέ τόν κόπο του.

- Πότισε μέ τά δάκρυα τῶν προσευχῶν του καί τό αἷμα τοῦ μαρτυρίου του. Ἡ Ὀρθόδοξη Ἑλλάδα τῶν νεωτέρων χρόνων εἶναι καρπός τῆς σποραῆς τοῦ Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ. Καί ἡ ἐλευθερία τοῦ Γένους εἶναι καρπός ἐκείνης τῆς ἱεραποστολικῆς σποραῆς. Καί ἡ διάσωση τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας δικός του ἐπίσης καρπός.

- Ἄν ἡ ἱεραποστολή εἶναι εἰδική κλήσις τοῦ Θεοῦ, τότε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἦταν ἀληθινός ἱεραπόστολος. Ἦταν κλητός ἀπόστολος. Ἔζησε καί πορεύτηκε «ἀξίως τῆς κλήσεώς του» (Ἐφεσ. δ' 1) Ἡ ζωή του ἔκανε τήν ἀγία στροφή πρὸς τήν ἱεραποστολή ὕστερα ἀπό δυνατή θείκη κλήσι.

Στό Ἅγιον Ὄρος, ὅπου βρισκόταν, μελετώντας τό Εὐαγγέλιο, τό μάτι του ἔπεσε στό χωρίο τοῦ Παύλου: «Μηδεὶς τό ἑαυτοῦ ζητεῖτω, ἀλλά τό τοῦ ἑτέρου ἕκαστος» (Α' Κορ. ι' 24).

Ἐξομολογεῖται ὁ ἴδιος:

«Σιμά εἰς τά ἄλλα εὔρον καί τοῦτον τόν λόγον ὅπου λέγει ὁ Χριστός μας, πῶς δέν πρέπει κανένας χριστιανός, ἄνδρας ἢ γυναίκα νά φροντίζει διά τόν ἑαυτόν του μόνον πῶς νά σωθῆ, ἀλλά νά φροντίζει καί διά τούς ἀδελφούς του νά μή κολασθοῦν. Ἀκούοντας καί ἐγώ, ἀδελφοί μου, τοῦτον τό γλυκύτατον λόγον ὅπου λέγει ὁ Χριστός μας, νά φροντίζωμεν καί διά τούς ἀδελφούς μας, μ' ἔτρωγεν ἐκεῖνος ὁ λόγος μέσα εἰς τήν καρδίαν τόσους χρόνους, ὥσάν τό σκουλήκι ὅπου τρώγει τό ξύλον, τί νά κάμω καί ἐγώ στοχαζόμενος εἰς τήν ἀμάθειάν μου. Ἐσυμβουλευθήκα

τούς πνευματικούς μου πατέρας ἀρχιερεῖς, πατριάρχας, τούς ἐφανερωσα τόν λογισμόν μου, ἀνίσως καί εἶνε θεάρεστον τέτοιον ἔργον νά τό μεταχειρισθῶ, καί ὅλοι μέ παρεκίνησαν νά τό κάμω, καί μοῦ εἶπον πῶς τέτοιον ἔργον καλόν καί ἅγιον εἶνε. Μάλιστα παρακινούμενος ἀπό τόν Παναγιώτατον κύριον Σωφρόνιον, Πατριάρχην -νά ἔχωμεν τήν εὐχήν του- καί λαμβάνοντας τάς ἀγίας του εὐχάς, ἄφησα τήν ἰδικήν μου προκοπήν, τό ἰδικόν μου καλόν, καί ἐβγήκα νά περιπατῶ ἀπό τόπον εἰς τόπον καί διδάσκω τούς ἀδελφούς μου» (αὐτόθι, σελ. 94).

Ἐκκλησιαστική διακονία καί ἔξοδος

Ἄν ἱεραποστολή εἶναι ἐκκλησιαστική διακονία, τότε ὁ Κοσμᾶς διακόνησε πέρα γιά πέρα ἐκκλησιαστικῶς καί ὀρθοδόξως τό ἔργο τοῦ Εὐαγγελίου. Δέν ἦταν αὐτόκλητος. Ἦταν θεόκλητος. Δέν ἦταν αὐτόνομος. Ἦταν ἐξαρτώμενος ἀπό τήν ἐπισκοπική εὐλογία. Ἦταν ἐργάτης τῆς Ἐκκλησίας. Μέ τήν εὐλογία τῆς Ἐκκλησίας, μέ τήν εὐχή τοῦ Πατριάρχου, μέ τή συγκατάθεσι τῶν πατέρων. Ὦντως «δι' εὐχῶν τῶν ἀγίων πατέρων» ἐνεργοῦσε, πάντοτε δεμένος μέ τό σῶμα τῆς Ἐκκλησίας.

- Ἄν ἡ ἱεραποστολή εἶναι μία ἥρωική ἔξοδος, τότε ὁ πρῶτος ἱεραπόστολος, ὁ Ἀρχηγός καί τό Πρότυπο τῆς ἱεραποστολῆς, εἶναι Ἐκεῖνος, πού πραγματοποίησε τή μεγάλη ἔξοδο, γιά νά σπείρη τό λόγο Του. Εἶναι ὁ Κύριός μας Ἰησοῦς Χριστός. Λέει σχετικά ὁ ἅγιος Κοσμᾶς:

«Ὁ Κύριος, λοιπόν, ἐβγήκεν ἀπό τόν οἶκόν του, δηλαδή, ἀπό τούς πατρικούς κόλπους, διά τῆς ἐνσάρκου

οικονομίας· κατεδέχθη ὁ Υἱὸς καὶ Λόγος τοῦ Θεοῦ καὶ ἐσαρκώθη εἰς τὴν κοιλίαν τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας» (αὐτόθι, σελ. 119).

• Καὶ στή μεγάλη του ἔξοδο ὁ ἅγιος Κοσμᾶς, τὸν Χριστὸ τῆς λυτρωτικῆς ἀγάπης παρουσιάζει. Ἡ ἱεραποστολή γιὰ τὸν Κοσμᾶ εἶναι ἡ προσφορά τοῦ Χριστοῦ στοὺς ἀνθρώπους. Δέν πᾶμε στήν ἱεραποστολή γιὰ νά χτίσουμε ἀπλῶς κτήρια, ἀλλὰ κυρίως γιὰ νά οἰκοδομήσουμε ψυχές πάνω στό θεμέλιο, πού λέγεται Ἰησοῦς Χριστός.

ἽΟλες οἱ διδασχές του ἀρχίζουν μέ τὸν Χριστὸ τῆς ἀγάπης, μέ τὸν Θεό, πού ἔγινε ἄνθρωπος γιὰ τὴ σωτηρία ὅλων τῶν ἀνθρώπων.

«Ὁ Κύριος ἡμῶν Ἰησοῦς Χριστός καὶ Θεός, ἀδελφοί μου, ὁ γλυκύτατος αὐθέντης καὶ Δεσπότης, ὁ ποιητὴς τῶν Ἀγγέλων καὶ πάσης νοητῆς καὶ αἰσθητῆς κτίσεως, παρακινούμενος ὁ Κύριος ἀπὸ τὴν πολλὴν του ἀγαθότητα ὅπου ἔχει εἰς τό γένος μας, σιμά εἰς ἅπειρα χαρίσματα ὅπου μᾶς ἐχάρισε καὶ μᾶς χαρίζει καθ' ἐκάστην ἡμέραν καὶ ὥραν καὶ στιγμὴν, ἐκαταδέχθη καὶ ἔγινε καὶ τέλειος ἄνθρωπος ἐκ Πνεύματος Ἁγίου καὶ ἀπὸ τὰ καθαρῶτατα αἵματα τῆς Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου καὶ Ἀειπαρθένου Μαρίας, διὰ νά μᾶς κάμῃ νά ἐβγῶμεν ἀπὸ τὰς χεῖρας τοῦ διαβόλου, καὶ νά μᾶς κάμῃ υἱοὺς καὶ κληρονόμους τῆς βασιλείας του» (αὐτόθι, σελ. 83).

• ἽΑν ἡ ἱεραποστολή εἶναι μία ἡρωικὴ ἔξοδος, γιὰ τὸν Κοσμᾶ αὐτὴ ἡ ἔξοδος ὑπῆρξε ὀδυνηρή. Βγῆκε ἀπὸ τὸ Ἅγιον Ὅρος, γιὰ νά δώσῃ τὴ μάχη τῆς ἱεραποστολῆς.

ἽΙεραπόστολος εἶναι ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖνος, πού βγαίνει:

• ἽΑπὸ τὸν ἀτομισμό του καὶ προσφέρεται στήν κοινωνία (Ρωμ. ιγ' 8).

• ἽΑπὸ τὴν προσωπικὴ του ἡσυχία, νά ριφθῇ στήν περιπέτεια τῆς ἀγάπης.

• ἽΑπὸ τὴν ἡρεμία του, γιὰ νά δοθῇ στὸν ἀγῶνα τῆς βασιλείας τοῦ Θεοῦ.

• ἽΑπὸ τὴ δικὴ του ἀνεσι, γιὰ νά περᾶσῃ στὴ στέρησι καὶ σκληραγωγία.

• ἽΑπὸ τὴ δικὴ του σοφία, γιὰ νά κενωθῇ πρὸς ὠφέλεια τῶν ἄλλων, τῶν «ἐλαχίστων» ἀδελφῶν του.

Κένωσις καὶ μετάδοσις

ἽΑν ἱεραποστολή εἶναι ἡ κένωσις, τό ἄδειασμα τῆς ἀγάπης στὴ χέρσα γῆ, τότε ὁ Κοσμᾶς εἶναι ὁ κατ' ἔξοχὴν κενωτικὸς ἱεραπόστολος.

ἽΑπὸ τίς Διδασχές του καταλαβαίνουμε, ὅτι ὁ ἴδιος ἦταν σοφὸς θεολόγος. ἽΑλλὰ δέν μιλοῦσε γιὰ νά κάνῃ ἐπίδειξι γνώσεων ἢ χαριτωμένα καὶ ἔξυπνα λογοπαίγνια.

• Ὁ Κοσμᾶς μιλοῦσε γιὰ νά οἰκοδομήσῃ. Κατῶρθωνε νά κατεβαίνῃ καὶ νά συγκατεβαίνῃ στό ἐπίπεδο τοῦ λαοῦ. ἽΑπλοϊκότητα, μέ τὴν ὁποία μιλοῦσε, ἦταν κένωσις λόγου· κένωσις ἀγάπης, γιὰ τὴν ὠφέλεια τῶν ἄλλων. Ὅλοι τὸν κατανοοῦσαν, ἀκόμα καὶ τὰ μικρὰ παιδιὰ.

• Τό κήρυγμα δέν εἶναι φιλοσοφικός στοχασμός, πρὸς εἴσπραξι θαυμασμοῦ καὶ χειροκροτημάτων. Εἶναι κατανοητὴ διδασκαλία, πού ἀποβλέπει στήν οἰκοδομὴ τῶν πιστῶν.

ἽΗ σοφία τοῦ Θεοῦ κρυμμένη στήν ἀπλότητα. Ὁ Χριστὸς κρυμμένος στὴ φάτνη.

• ἽΑν ἱεραποστολή εἶναι μετάδοσις τῆς πίστεως στό Χριστὸ καὶ σέ ἄλλους, τότε ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἦταν ἀληθινὸς ἱεραπόστολος.

• ἽΗταν ὁ μεγάλος μετασχηματιστής, πού ἀνάλογα μέ τὴν περίστασι

καί τό ἀκροατήριό πρόσφερε τό ρεῦμα τοῦ οὐρανοῦ.

● Ὁ συγκλονιστικός ἀναμεταδότης, πού μετέδιδε τά μηνύματα τοῦ οὐρανοῦ μέ τρόπο, πού τά ἀντανεκλαστικά τοῦ λαοῦ τά προσλάμβαναν. Ὁ ἀκούραστος μεταλαμπαδεύτης, πού κρατοῦσε ἄσβεστη τήν δάδα τοῦ λόγου τοῦ Θεοῦ καί ἡ φλόγα μεταφερόταν ἀπό καρδιά σέ καρδιά, ἀπό χωριό σέ χωριό, ἀπό περιοχή σέ περιοχή, ἀπό χώρα σέ χώρα.

Οἰκουμενική ἡ ιεραποστολική μεταδοτικότητα του. Εἶχε πόθο νά μεταδώσῃ ὄχι σέ λίγους, ἀλλ', ἄν ἦταν δυνατόν, σ' ὅλο τόν κόσμον, τήν ἀλήθεια, τό λυτρωτικό μήνυμα τοῦ Εὐαγγελίου τοῦ Χριστοῦ.

«Ἀνίσως, ἀδελφοί μου, καί ἦτο δυνατόν, νά ἀνεβῶ εἰς τόν οὐρανόν, νά φωνάξω μίαν φωνήν μεγάλην, νά κηρύξω εἰς ὅλον τόν κόσμον, πώς ὁ μόνος ὁ Χριστός μας εἶνε Υἱός καί Λόγος τοῦ Θεοῦ καί Θεός ἀληθινός καί ζωή τῶν πάντων» (αὐτόθι, σελ. 86).

● Ὅλοι σήμερα μιᾶνε στήν Ἑλλάδα γιά τόν Κοσμᾶ τόν Αἰτωλό. Ἄλλ', ἄν ζοῦσε σήμερα, θά τόν ἄφηναν νά μεταδώσῃ τό μήνυμα τοῦ Χριστοῦ ἀπό τά τηλεοπτικά κανάλια ἢ ἀπό τοὺς ραδιοπομπούς;

Πρότυπο ἀκτημοσύνης

Ἄν καί στό ἔργο τῆς ιεραποστολῆς ἀναζητῆται πρότυπο, ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ὁ Αἰτωλός ἐξακολουθεῖ νά εἶναι τό ἀληθινό πρότυπο τῆς γνήσιας καί καρποφόρου ιεραποστολῆς.

● Ἀκτήμονας, ταπεινός, ἀσκητής, ζηλωτής, διδακτικός, ἀκούραστος σποριάς τοῦ Εὐαγγελίου. Ἔλεγε:

«Ἀκούοντας καί ἐγώ, ἀδελφοί μου, τόν γλυκύτατον λόγον ὅπου λέγει ὁ Χριστός μας, χάρισμα νά δουλεύω-

μεν καί τοὺς ἀδελφούς μας, εἰς τήν ἀρχήν μου ἐφάνη βαρὺς ὁ λόγος, ὕστερον ὅμως μοῦ ἐφάνη γλυκύτερος ὡσπερ μέλι καί κηρίον, καί ἐδόξασα καί δοξάζω χιλιάδες φορές τόν Χριστόν μου ὅπου μ' ἐφύλαξε ἀπό τοῦτο τό πάθος τῆς φιλαργυρίας, καί μέ τήν χάριν τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ τοῦ ἐσταυρωμένου καί Θεοῦ δέν ἔχω μήτε σακκούλα, μήτε σπίτι, μήτε κασσέλλα, μήτε ἄλλο ράσο ἀπό αὐτό πού φορῶ, ἀλλά ἀκόμη παρακαλῶ τόν Κύριόν μου μέχρι τέλους τῆς ζωῆς μου νά μέ ἀξιῶσῃ νά μὴν ἀποκτήσω σακκούλα, διότι ὡσάν κάμω ἀρχήν νά παίρνω ἄσπρα, εὐθύς ἔχασα τοὺς ἀδελφούς μου, καί δέν ἤμπορῶ καί τά δύο, ἢ τόν Θεόν ἢ τόν διάβολον» (αὐτόθι, σελ. 90).

● Ἡ μοναχική πολιτεία τοῦ Ἁθω εἶναι ἀπόλυτη ἀνάγκη νά καθρεφτιστῆ στό πρότυπο τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ τοῦ Αἰτωλοῦ.

● Ἄν ιεραποστολή σημαίνει ἀγάπη καθολική, ὁ ἅγιος Κοσμᾶς ἦταν ἀληθινός ιεραπόστολος, ἀφοῦ σ' ὅλους τοὺς σκλαβωμένους Ἑλληνες πορεύτηκε γιά νά κηρύξῃ τόν λόγο τῆς ἀληθείας. Καί ποῦ δέν πῆγε; Μακεδονία, Ἡπειρος, Θεσσαλία, Στερεά Ἑλλάδα, Πελοπόννησος, νησιά τοῦ Αἰγαίου, νησιά τοῦ Ἰονίου, ἀκόμη καί τά Δωδεκάνησα, ἄκουσαν τόν λόγο τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ καί ἀγιάστηκαν ἀπό τήν ιεραποστολική καί ὀσιακή μορφή του. Καί ὄχι μόνο οἱ Ἑλληνες φωτίστηκαν. Ὅλοι οἱ λαοί τῶν Βαλκανίων βρέθηκαν μέσα στή σφαῖρα τῆς ἀγάπης τοῦ ἁγίου Κοσμᾶ. Θά μπορούσε νά ὀνομασθῆ «Προστάτης τῶν Βαλκανίων», «Ὁ ἅγιος τῶν σκλάβων», «Ὁ ιεραπόστολος χωρίς σύνορα», ἀφοῦ ἡ ἀγάπη δέν ἔχει σύνορα.

π. Δ. Α.

ΠΡΟΣΧΩΜΕΝ

«*Ἡ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρωῶσις*»

Ὁ λόγος τοῦ Ἰησοῦ, ὅτι ὁ Ἄρτος πού θά ἔδινε νά φάγουν οἱ ἄνθρωποι, εἶναι ἡ Σάρκα Του, φάνηκε στους Ἰουδαίους παράδοξος. «Ἐμάχοντο οὖν πρὸς ἀλλήλους οἱ Ἰουδαῖοι λέγοντες· Πῶς δύναται οὗτος ἡμῖν δοῦναι τὴν σάρκα φαγεῖν;» (Ἰωάν. στ' 52-55). Καί ὁ Ἰησοῦς τούς εἶπε: «Σὰς βεβαιώνω, ὅτι, ἂν δέν φάτε τὴ σάρκα τοῦ Υἱοῦ τοῦ ἀνθρώπου καὶ δέν πιῆτε τὸ αἷμα Του, δέν ἔχετε μετοχὴ στή ζωή. Ὅποιος τρώει τὴν σάρκα μου καὶ πίνει τὸ αἷμα μου, ἔχει ζωὴ παντοτινὴ, καὶ ἐγὼ θά τὸν ἀναστήσω τὴν ἐσχάτη ἡμέρα. Ἡ σάρκα μου εἶναι ἀληθινὴ τροφή καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθινὴ πόσις»».

- Ὁ Κύριος προσφέρει τὴν Σάρκα Του, τὸν ἑαυτό Του, κατὰ τρόπο μυστηριώδη, ὑπὸ τὴν μορφή τοῦ ἁ γ ι α σ μ έ ν ο υ Ἄ ρ τ ο υ, ὥστε νά μὴν ἀποτροπιάζεται κανεὶς, ἀλλ' εὐχαρίστως νά κοινωνῇ. Ὅταν ὁ Κύριος ἦταν στή γῆ, ἄνθρωπο ἔβλεπαν, καὶ ὁμως ἦταν Θεός. Στό μυστήριο τῆς θείας Εὐχαριστίας, μετὰ τὴ μεταβολή, βλέπουμε Ἄρτο (ψωμί), καὶ ὁμως εἶναι **Σῶμα Χριστοῦ**. Οἶνο (κρασί) βλέπουμε, καὶ ὁμως εἶναι **Αἷμα Χριστοῦ**.

- Ὁ Χριστός δέν ἐξηγεῖ μέ ποιό τρόπο θά προσφέρῃ τὴν Σάρκα Του γιὰ νά φάγουν. Διότι δέν μπορούσαν νά ἐννοήσουν τὸ μυστήριο. Τό πῶς γίνεται ἡ μεταβολὴ τοῦ ψωμοῦ καὶ τοῦ κρασιοῦ σέ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ, δέν τό ἐννοοῦμε μέν, τό πιστεύουμε ὁμως. Καὶ διότι ἡ φύσις μᾶς φανερῶνει τόσες μεταβολές, καὶ διότι τὸ Ἅγιον Πνεῦμα ποιεῖ τὴ μυστηριώδη μεταβολή στή θεία Λειτουργία. Ὁ λειτουργὸς ἰκετεύει τὸν Θεό νά καταπέμψῃ τὸ Πανάγιο Πνεῦμα. Καὶ λέει: «Ποίησον τὸν μὲν ἄρτον τοῦτον τίμιον Σῶμα τοῦ Χριστοῦ Σου, τὸ δέ ἐν τῷ ποτηρίῳ τούτῳ τίμιον Αἷμα τοῦ Χριστοῦ Σου, μεταβαλὼν τῷ Πνεύματί Σου τῷ Ἁγίῳ».

- Αὐτός πού κάνει τόσες μεταβολές στό φυσικό κόσμο, δέν μπορεῖ νά κάνῃ καὶ τὴ μεταβολὴ τῶν φυσικῶν στοιχείων τοῦ ψωμοῦ καὶ τοῦ κρασιοῦ σέ ὑπερφυσικά στοιχεῖα, σέ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ; Πῶς τό πρόβατο τρώει χορτάρι καὶ μεταβάλλεται σέ αἷμα; Πῶς ἡ ἀμπελιά ρουφάει νερό καὶ μεταβάλλεται σέ κρασί; Πῶς τὸ μαρό πίνει γάλα καὶ μεταβάλλεται σέ αἷμα; Πῶς γίνονται τόσες μεταβολές; Ἔτσι γίνεται καὶ ἡ μεταβολὴ τοῦ ἄρτου καὶ τοῦ οἴνου σέ Σῶμα καὶ Αἷμα Χριστοῦ.

- Τό Σῶμα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ εἶναι σέ κάθε θεία Λειτουργία ἀληθινά, πραγματικά, ὄχι συμβολικά δῶρα. Τονίζει ὁ «προσφέρων καὶ προσφερόμενος» Κύριος: «Ἡ σὰρξ μου ἀληθῶς ἐστὶ βρωῶσις καὶ τὸ αἷμά μου ἀληθῶς ἐστὶ πόσις» (Ἰωάν. στ' 55). Ὁ Ἄρτος καὶ ὁ Οἶνος δέν συμβολίζουν τὴ Σάρκα καὶ τὸ Αἷμα τοῦ Χριστοῦ, ὅπως λένε μερικοὶ αἰρετικοί. Εἶναι πραγματικά ὁ ἴδιος ὁ Χριστός. «Πῦρ γάρ ἐστι τούς ἀναξίους φλέγον».

* * *

Ὁ ἁγιασμένος ἄρτος, τό Σῶμα τοῦ Κυρίου, κάνει τήν ψυχή τοῦ πιστοῦ εὐρωσθη. Ὁ ἁγιασμένος οἶνος, τό Αἷμα Του, τήν γεμίζει μέ θεία εὐφροσύνη.

● Στό μυστήριο τῆς θείας Κοινωνίας διακρίνουμε ἀγάπη πιά μεγάλη καί ἀπό αὐτή τήν ἀγάπη τοῦ Σταυροῦ! Ἔτσι λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος, ἐπεξηγώντας, ὅτι τό ἀ κ έ ρ α ι ο Σῶμα τοῦ Σταυροῦ τε μα χ ί ζ ε τ α ι κατὰ τή θεία Εὐχαριστία καί διανέμεται σέ ὅλους τούς πιστούς. Μελίζεται «ὁ μελιζόμενος καί μή διαιρούμενος».

● Ἡ παρουσία τοῦ Χριστοῦ εἶναι παντοῦ καί πάντοτε. Καί ἡ τροφή τῆς θείας Κοινωνίας εἶναι συνεχής. Γι' αὐτό ὁ Χριστός χρησιμοποιοῦ χρόνο ἐνεστώτα (διαρκείας). Εἶναι Τροφή, Ἄρτος ἐπιούσιος, ἡ θεία Κοινωνία. Ἄν μπορούσαμε, ἂν σωστά προετοιμαζόμασταν, θά κοινωνούσαμε συνεχῶς, καθημερινῶς. Λέει ὁ Κύριος: «**Ὁ τρώγων μου τήν σάρκα καί πίνων μου τό αἷμα...**» (Ἰωάν. στ' 54). Σέ χρόνο ἐνεστώτα. Ὁ ἀπόστολος Παῦλος, μιλώντας γιά τή σύστασι τοῦ μυστηρίου, λέει: «Ὁ Κύριος Ἰησοῦς ἐν τῇ νυκτί ἧ παρεδίδοτο ἔλαβεν ἄρτον καί εὐχαριστήσας ἔκλασε καί εἶπε· Λάβετε φάγετε· τοῦτό μου ἐστι τό σῶμα τό ὑπέρ ὑμῶν κλώμενον· τοῦτο ποιεῖτε εἰς τήν ἐμὴν ἀνάμνησιν. Ὁσαύτως καί τό ποτήριον μετά τό δειπνήσαι λέγων· τοῦτο τό ποτήριον ἡ καινή διαθήκη ἐστίν ἐν τῷ ἐμῷ αἵματι· τοῦτο ποιεῖτε, ὡσαύτως, ἂν πίνητε, εἰς τήν ἐμὴν ἀνάμνησιν» (Α' Κορ. ια' 23-25). «Ποιεῖτε», σέ χρόνο ἐνεστώτα, πού δηλώνει συνεχῆ μετοχή στή θεία Κοινωνία.

● Ἄς ρίξουμε ἓνα βλέμμα στή ζωὴ τῆς ἀρχαίας Ἐκκλησίας, ὅπου οἱ πιστοὶ κοινωνοῦσαν τακτικά, σέ κάθε ἱερῆ σύναξι. Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ εἶχαν πόθο γιά τή θεία Κοινωνία· ἦσαν «προσκαρτεροῦντες» (Πράξ. β' 42). Οἱ πρῶτοι χριστιανοὶ κοινωνοῦσαν καθημερινά· ἦσαν «καθ' ἡμέραν... ὁμοθυμαδόν ἐν τῷ ἱερῷ κλώντες τε κατ' οἶκον ἄρτον, μετελάμβανον τροφῆς ἐν ἀγαλλίασει καί ἀφελότητι καρδίας, αἰνοῦντες τόν Θεόν καί ἔχοντες χάριν πρὸς ὅλον τόν λαόν» (Πράξ. β' 46-47).

● Τό ζητούμενο δέν εἶναι τό κάθε πότε μετέχουμε στό Μυστικό Τραπέζι, ἀλλά τό πῶς μετέχουμε. Ὁ Χρυσόστομος ἐπιγραμματικά λέει: «Εἶσαι ἔτοιμος; Νά κοινωνῆς κάθε ἡμέρα. Δέν εἶσαι ἔτοιμος; Οὔτε τό Πάσχα!».

● Ἄν προσερχώμεθα στή θεία Εὐχαριστία, ἄς μή πρᾶτουμε κάτι τό ἀνάξιό της. Ἄς μὴν εὐτελίζουμε τόν ἀδελφό μας. Ἄς μὴ περνώμε ἀδιάφοροι μπροστά ἀπό τόν πενασμένο. Ἄς μὴ προσβάλλουμε τήν Ἐκκλησία μέ τή ραθυμία καί τήν ἀδιαφορία μας. Προσερχόμαστε νά λάβουμε τά ἅγια Δῶρα, ἀλλά καί νά εὐχαριστήσουμε γιά ὅσα ἀπολάυσουμε. Ἄς ἀνταποδίδουμε τήν εὐεργεσία. Ὁ Χριστός ἐξ ἴσου ἔδωσε τό Σῶμα Του καί τό Αἷμα Του σέ ὅλους, ἐνῶ ἐμεῖς οὔτε τά ὑλικά ἀγαθὰ δέν μοιραζόμαστε μέ τούς ἀδελφούς μας. Τεμαχίστηκε ὁ ἅγιος Ἄρτος ἐξ ἴσου γιά ὅλους. Γιά ὅλους ἐξ ἴσου ἔλαβε σῶμα καί **θυσιάστηκε Ἐκεῖνος**.

Γνωριμία με τόν ΠΑΥΛΟ

ΠΡΟΣ ΡΩΜΑΙΟΥΣ ΕΠΙΣΤΟΛΗ

Δέν μετανοιώνει ό Θεός γιά τήν άφεσι

Ρωμ. ια' 26-29

Έπιστροφή Ίσραήλ (στ. 26)

Δέν βρίσκονται σέ στεγανά χρονικά πλαίσια ή είσοδος τών διαφόρων λαών ή τών διαφόρων ατόμων στό κώρο τής Έκκλησίας. Είναί ξένος στό πνεύμα τής έλευθερίας και τής αμερόληπτης αγάπης του Θεού κάθε περιορισμός, είτε χρονικός, είτε τοπικός, είτε φυλετικός, είτε κοινωνικός. Κάθε άνθρωπος, όπου κι αν ανήκη, σέ οποιαδήποτε στιγμή τής ιστορίας, είναι δυνατόν νά πιστεύση και νά γίνη μέλος τής Έκκλησίας.

● Δέν σημαίνει, ότι, όσο προσέρχονται από διάφορα έθνη άνθρωποι στόν Χριστιανισμό, αποκλείεται νά προσέλθουν Ίσραηλίτες. Πάντοτε και οι μέν και οι δέ είναι ευπρόσδεκτοι. Απλώς θέλει νά δείξη ό Παύλος, ότι, όταν έμεις φαινόμεθα ανάξιοι τής σωτηρίας, άλλοι αξιώνονται τής χάριτος. Και γιά τούς Ίσραηλίτες δέν έχει κλειστή ή πόρτα. Θά έχουμε και στό μέλλον επιστροφές Ίσραηλιτών στην Έκκλησία. Η δική τους πώρωσις έγινε αφορμή νά ξαπλωθῆ τό Ευαγγέλιο στά έθνη. Και ή πρόοδος τών εθνικών γίνεται κίνητρο γιά τή δική τους επιστροφή. Λέει στή συνέχεια ό Παύλος: *«Και ούτω πᾶς Ίσραήλ σωθήσεται, καθώς γέγραπται: Ἦξει ἐκ Σιών ὁ ρυόμενος και ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπό Ἰακώβ»* (στ. 26). Δηλαδή: Ἄν πιστεύσουν, ὅλοι θά σωθουν, καιτοι Ίσραηλίτες. Είναί γραμμένο: “Θά ἔλθῃ ἀπό τήν Σιών ὁ Λυτρωτής και θ’ ἀποδιώξη τίς ἀσέβειες ἀπό τόν λαό του Ἰσραήλ”.

Θά σωθῆ ὁ Ἰσραήλ ὅλος; Ἀσφαλῶς ὄχι. Κάτι τέτοιο θά καταργουσε τήν προσωπική πί-

στι, τήν έλευθερία, αλλά και τόν πνευματικό αγώνα, ὡς συμμετοχή στή σωτηρία. Δέν είναι μαγικός τρόπος ή σωτηρία, ὡστε σέ κάποιο σημείο τής ιστορίας νά σώζονται μαζικά ὅλοι οἱ εθνικοί, σέ κάποιο άλλο μαζικά ὅλοι οἱ Ίσραηλίτες. Τό μαζικό καταργεῖ τήν προσωπικότητα και τήν έλευθερία, στοιχεῖα ἀπολύτως ἀπαραίτητα γιά τή σωτηρία του ἀνθρώπου. Ἐπομένως τό *«Πᾶς Ἰσραήλ σωθήσεται»* (στ. 26) σημαίνει: Κάθε Ίσραηλίτης μπορεί νά σωθῆ, ἐφ’ ὅσον συντελεσθοῦν οἱ δύο ὅροι, πού θέτει ὁ προφήτης Ἡσαΐας και πού τά σχετικά του λόγια παραθέτει ἐδῶ ὁ Παύλος.

● Ὁ ἕνας ὅρος γιά τή σωτηρία, πού θέτει ὁ προφήτης: *Νά φύγη ή ἀσέβεια*. Ὁ Χριστός δέν ἀνέχεται τήν ἀσέβεια. Δέν συμβιβάζεται μέ ἀσεβεῖς καταστάσεις. Λέγει, λοιπόν, ὁ προφήτης: *«Ἦξει ἐνεκεν Σιών ὁ ρυόμενος και ἀποστρέψει ἀσεβείας ἀπό Ἰακώβ»* (Ἡσ. νθ’ 20). Πολλές φορές θεωρητικά θέλουμε τόν Χριστό, αλλά πρακτικά δέν θέλουμε ἐνεργό Χριστό· θέλουμε κάποιο Χριστό, πού νά μή θίγη τά κακῶς κείμενα. Οἱ σύγχρονες μάλιστα κοινωνίες, πού ή παράδοσις τών αἰώνων τίς έχει ἀναγκάσει νά συζοῦν και μέ τίς τοπικές ἐκκλησίες, σαφῶς τό διακηρύττουν: *Ἄς περιοριστῆ -λένε- ή Έκκλησία στα πνευματικά της καθήκοντα και ἄς μή ἀνακατεύεται στην κοινωνική, τήν ἐθνική, τήν οικογενειακή, τήν καθημερινή ζωή!*

Ἄλλ’ ή Έκκλησία είναι ὁ Χριστός παρών σήμερα. Είναι *«τό πλήρωμα του τά πάντα ἐν πᾶσι πληρουμένου»* (Ἐφεσ. α’ 23). Ἐχει λόγο ζωῆς γιά ὅλα τά θέματα. Και πρό παντός έχει λόγο γιά τήν ποικίλη ἀσέβεια.

● Θά ἔλθῃ, λοιπόν, ἀπό τή Σιών, ἀπό τήν Ἱερουσαλήμ «*ὁ ρυόμενος*». Εἶναι ὁ Χριστός τῆς νέας Σιών, τῆς Ἐκκλησίας. Θά ἐκδιώξῃ τίς ἀσέβειες ἀπό τούς ἀπογόνους τοῦ Ἰακώβ. Τό πρῶτο, πού κάνει ὁ Χριστός: ἐκδιώκει τίς ἀσέβειες, ὅλες τίς εἰδωλοποιήσεις.

● Σήμερα ἔχουμε γεμίσει ἀπό ἀσέβειες, πού ντύνονται μάλιστα καί πολιτιστικό μανδύα. Ἡ Ἐκκλησία ἔχει καί πολεμικό χαρακτήρα. Πολεμάει τήν ἀσέβεια, πολεμάει τήν πλάνη, πολεμάει τήν αἵρεσι, πολεμάει τή διαστροφή, πολεμάει κάθε τι, πού εἶναι δυνατόν νά γίνῃ ἐξάρτησις στόν ἄνθρωπο καί δέν τόν ἀφήνει νά ζήσῃ τήν ἐν Χριστῷ ἐλευθερία.

Ἄφεσις ἁμαρτιῶν (στ. 27)

Ἄλλος ὅρος γιά τή σωτηρία, πού θέτει ὁ προφήτης: Ἡ *ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν*. Ἡ πρώτη διαθήκη εἶχε σάν ὅρο τήν περιτομή. Ἡ νέα διαθήκη, ἡ καινή διαθήκη, ἔχει σάν ὅρο τήν ἄφεσι τῶν ἁμαρτιῶν. Ξένο καί παράξενο γιά τόν ἀρχαῖο κόσμος, ἀκόμα καί γιά τόν Ἰσραήλ, ἀφῶ ἄφεσις ἁμαρτιῶν ἦταν ἀδύνατον. Καί ὅμως ὁ Ἡσαΐας προφητεύει αὐτή τή διαθήκη, πού θά ὑπογράψῃ ὁ Μεσσίας. Τά σχετικά λόγια τοῦ προφήτου: «Διά τοῦτο ἀφαιρεθήσεται ἡ ἀνομία Ἰακώβ, καί τοῦτο ἐστίν ἡ εὐλογία αὐτοῦ» (Ἡσ. κζ' 9). Τήν προφητεία αὐτή τοῦ Ἡσαΐου ὑπενθυμίζει στόν ἐπόμενο στίχο ὁ Παῦλος: «*Καί αὕτη αὐτοῖς ἡ παρ' ἐμοῦ διαθήκη, ὅταν ἀφέλῳμαι τάς ἁμαρτίας αὐτῶν*» (στ. 27). Δηλαδή: «Αὐτή εἶναι ἡ διαθήκη μου πρὸς αὐτούς, νά ἀφαιρέσω δηλαδή τίς ἁμαρτίες τους».

● Θά ὑπογραφή ἡ διαθήκη μας μέ τόν Θεό, ὅταν ἐξαφανισθοῦν οἱ ἁμαρτίες μας. Καί οἱ ἁμαρτίες μας ἐξαφανίζονται, ὅταν ἐμεῖς τίς παραδίνουμε ὅλες, χωρίς καμμία ἐξαίρεσι, στό Χριστό, τό Σωτήρα τῶν ἁμαρτιῶν. Καί ἡ παράδοσις τῶν ἁμαρτιῶν μας γίνετα μόνο μέ τή μετάνοια καί τήν ἐξομολόγησι. Μόνο ἔτσι ἡ δική μας ταπείνωσις συναντᾷ τήν ταπείνωσι τοῦ Χριστοῦ, τήν ταπείνωσι τοῦ Σταυροῦ. Μόνο ἔτσι, τό δάκρυ τῆς μετανοοῦσης ψυχῆς ἐνώνεται μέ τό Αἷμα τοῦ Σωτήρος Χριστοῦ. Πρόκειται γιά τό Αἷμα τῆς Καινῆς Διαθήκης (Ματθ. κοτ' 28).

Ἐχθροί καί ἀγαπτοί (στ. 28)

Γιά τόν ἀπόστολο Παῦλο ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀγαπτοί. Ἀφῶ ὁ Θεός ἔστειλε τόν «*Υἱόν αὐτοῦ τόν Ἀγαπτόν*» γιά ὅλους τούς ἀνθρώπους, ὅλοι οἱ ἄνθρωποι εἶναι ἀγαπτοί. Ὅσοι δέν εἶναι χριστιανοί, ὅσοι ἀντιδροῦν σπὴν εὐσέβεια, ὅσοι βάλλουν κατά τῆς ἀλήθειας; Καί αὐτοί εἶναι ἀγαπτοί Ὡς πρόσωπα ὅλα εἶναι ἀγαπτά. Οἱ πράξεις τους εἶναι μισητές, ἀποτρόπαιες, ἐχθρικές. Καί οἱ πράξεις ἐνός προσώπου κατά τοῦ Χριστοῦ, κατά τοῦ Σταυροῦ, καθιστοῦν τό πρόσωπο αὐτό ἐχθρό τοῦ εὐαγγελίου ἢ ἐχθρό τοῦ Χριστοῦ ἢ ἐχθρό τοῦ Σταυροῦ.

Τό πῶς μπορεῖ ἓνα πρόσωπο νά εἶναι καί ἐχθρός τοῦ Θεοῦ καί ἀγαπητός, αὐτό τό βλέπουμε στόν ἐπόμενο στίχο: «*Κατά μέν τό εὐαγγέλιον ἐχθροί δι' ὑμᾶς, κατά δέ τήν ἐκλογήν ἀγαπτοί διὰ τούς πατέρας*» (στ. 28). Δηλαδή: Ὡς πρὸς μέν τό εὐαγγέλιο εἶναι ἐχθροί τοῦ Θεοῦ, κάτι πού ἀποβαίνει σέ δικό σας καλό. Ὡς πρὸς τήν ἐκλογή τους ὅμως ἀπό τόν Θεό εἶναι ἀγαπτοί σ' Αὐτόν ἐξ αἰτίας τῶν πατέρων τους.

● Ἐχθροί γίνονται οἱ ἄνθρωποι στόν Θεό. Ὁ Θεός δέν κάνει κανένα ἐχθρό Του. Γιά τόν Θεό ὅλοι, καί οἱ ἐχθροί Του καί οἱ φίλοι Του εἶναι ἀγαπτοί. Ἄλλωστε πῶς εἶναι δυνατόν νά συμβαίῃ διαφορετικά; Ὅταν στούς ἀνθρώπους διδάσκῃ ν' ἀγαποῦν τούς ἐχθρούς τους (Ματθ. ε' 44), ὁ ἴδιος δέν θ' ἀγαποῦσε τούς ἐχθρούς Του;

Ἐχθροί τοῦ Χριστοῦ ἦσαν οἱ Ἰσραηλιτες, γιά τούς ὁποίους γράφει ὁ ἀπόστολος Παῦλος. Τούς ἀξίωσε νά εἶναι παιδιὰ τοῦ Πατέρα, κι αὐτοί ἔγιναν ἐχθροί τοῦ Πατέρα καί τοῦ Θεανθρώπου Υἱοῦ Του! Ἐχθροί, ὅταν μισοῦσαν μέ σατανική προκατάληψι γιά τόν θεῖο Διδάσκαλο. Ἐχθροί, ὅταν συνέλαβαν τόν Ἄθωο καί Τόν καταδικάσαν σέ θάνατο. Ἐχθροί, ὅταν σταύρωσαν τόν Κύριο τῆς δόξης. Ἐχθροί, ὅταν πολέμησαν τήν Ἀνάστασί Του. Ἐχθροί, ὅταν κακοποιῶσαν τούς μαθητές τοῦ Χριστοῦ. Ἐχθροί, ὅταν λιθοβολοῦσαν καί παρέδιναν σπὴν ρωμαϊκὴ ἐξουσία τόν

κήρυκα του Σταυρού, τον Παύλο. Ἐχθροί, ὅταν ἤθελαν ν' ἀλλοιώσουν τό κήρυγμα τοῦ Σταυροῦ ἦσαν, ὅπως λέγει χαρακτηριστικά ὁ Παῦλος, «*ἐχθροί τοῦ Σταυροῦ*» (Φιλιπ. γ' 18).

● Μέ κριτήριο τό Εὐαγγέλιο νά μετῶμε τή φιλία τῶν ἄλλων. Ἄν κάποιος εἶναι ἐχθρός τοῦ Εὐαγγελίου, ἐχθρός τῆς Ἐκκλησίας, ἐχθρός τοῦ Χριστοῦ, δέν μπορεί νά εἶναι φίλος δικός σου. Ἐσύ φυσικά δέν τόν ἐχθρεύεσαι, ἀλλ' αὐτός ἔχει καταστῆ ἐχθρός σου. Καί ὀφείλεις νά τόν βλέπεις ὡς ἐχθρό σου, μέ τήν ἔννοια, ὅτι δέν συμφωνεῖς μαζί του. «*Ποίει φίλους διά τόν Ἰησοῦν καί ἐχθρούς διά τόν Ἰησοῦν*», λέει ὁ ἱερός Χρυσόστομος.

● Ἄλλ' ὅσο ἐχθρός κι ἄν εἶναι κανείς, λόγω τοῦ εὐαγγελίου, δέν παύει νά εἶναι καί ἀγαπητός. Ἡ ἔκκλιση τῆς ἀγάπης τοῦ Θεοῦ ἔγινε, ὄχι μόνο γιά τούς φίλους, ἀλλά περισσότερο γιά τούς ἐχθρούς. «*Ἐχθροί ὄντες κατηλάγημεν τῷ Θεῷ διά τοῦ θανάτου τοῦ υἱοῦ αὐτοῦ*» (Ρωμ. ε' 10). Ἔτσι καί οἱ Ἰσραηλίτες γιά τόν Παῦλο. Ὅσο κι ἄν τόν πολεμοῦσαν, τούς ἀγαποῦσε. Ἦθελε καί προσευχόταν γιά τή σωτηρία τους. Ἡ ἐχθρότητα χρεώνεται σ' αὐτούς. Ἡ ἀγάπη χρεώνεται στόν Θεό καί στούς ἀποστόλους. Ἦσαν ἐχθροί, διότι τό ἤθελαν νά εἶναι ἐχθροί. Ἦσαν ἀγαπητοί, ὄχι διότι τό ἄξιζαν, ἦ διότι αὐτοί ἀγαποῦσαν τόν Θεό, ἀλλά διότι καί αὐτοί εἶχαν τήν ἐκλογή τῆς σωτηρίας.

● Εἰδικά ἡ ἐκλογή τῶν Ἰσραηλιτῶν δέν ὀφειλόταν στή δική τους ἀξία, ἀλλά στήν ἀξία τῶν προγόνων τους. «*Διά τούς πατέρας*» (στ. 28). Εἶχαν, δηλαδή, καί τή γενική κλήσι, πού ἔχουν ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, ἀλλά καί κάποια εἰδικώτερη κλήσι, λόγω τῶν ἁγίων πατέρων τους. Λέει σχετικά ὁ ἱερός Χρυσόστομος: «Γιά τό ὅτι ἦσαν ἐχθροί, αὐτοί ἦσαν ὑπεύθυνοι καί ἄξιοι τιμωρίας. Τό ὅτι ὅμως εἶναι ἀγαπητοί, αὐτό δέν ἐξασφαλίζεται ἀπό τήν ἀρετή τῶν προγόνων τους, παρά μόνο ἄν οἱ ἴδιοι πιστεύσουν. Ἄλλ' ὅπως ξαναεἶπα, ὁ Παῦλος δέν παύει νά τούς παρηγορῆ μέ λόγια, προκειμένου νά τούς ἐλκύσει στή σωτηρία» (Ε.Π.Ε. 17,420).

● Εἶναι ἀγαπητοί καί οἱ Ἰσραηλίτες καί ὅλοι οἱ ἄνθρωποι, διότι ὁ Θεός δέν μπορεί νά μὴν ἀγαπᾷ. Ἀγαπητοί, ἐπί τῆ βάσει ὄχι

τῆς δικῆς τους ἐκλογῆς, ἀλλά τῆς κλήσεως τοῦ Θεοῦ. Δέν μεταμελεῖται ὁ Θεός γιά ὅ,τι ἀποφασίζει, γιά ὅ,τι ἐνεργεῖ. Καί ὅπου φαίνεται στή Γραφή νά μεταμελῆται ὁ Θεός, ὅπως π.χ. στήν περίπτωσι τῶν Νινευιτῶν, στήν πραγματικότητα δέν πρόκειται γιά μεταμέλεια, γιά ἀλλαγὴ τοῦ σχεδίου Του. Πρόκειται γιά παιδαγωγικό τρόπο ἐκφράσεως στή Γραφή. Ἡ μετάνοιά μας εἶναι δυνατόν ν' ἀλλάξῃ τό σχέδιο τοῦ Θεοῦ, ἀλλ' ὁ Θεός ὡς παντογνώστης γνωρίζει τό τελικό ἀποτέλεσμα. Γνωρίζει, ὅτι λόγω τῆς μετανοίας μας θά σωθοῦμε.

Ἄμεταμέλτητα χάρισμα (στ. 29)

Τό ἀμεταμέλτητο τοῦ Θεοῦ ἀναφέρεται ἰδιαίτερα στήν ἀγάπη καί τήν κλήσι. Ἔτσι τονίζει ὁ Παῦλος στή συνέχεια τῆς Ἐπιστολῆς, ὅτι καί οἱ τωρινοὶ ἀποστάτες καί ἀσεβεῖς εἶναι ἀγαπητοί στόν Θεό, ἀφοῦ καί γι' αὐτούς δέν μετανοιώνει ὁ Θεός, πού ἔδωσε τά χάρισματά Του καί τούς κάλεσε. «*Ἄμεταμέλτητα γάρ τά χάρισματά καί ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ*» (στ. 29). Δηλαδή: Τά χάρισματά καί ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ δέν ἀνακαλοῦνται.

● Πάντοτε ἰσχύει ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ. Ἀπλῶς παραμένει γιά πολλούς ἄνθρώπους ἀνενεργητή αὐτή ἡ κλήσις καί ἡ σωτηρία, ἀφοῦ δέν τήν δέχονται τήν κλήσι καί τή σωτηρία, κατά τό «*Πολλοί μὲν εἰσὶ κλητοί, ὀλίγοι δέ ἐκλεκτοί*» (Ματθ. κβ' 14). Δέν μετανοιώνει ὁ Θεός γιά τήν πρόσκλησί Του πρὸς ὅλους τούς ἄνθρώπους. Οὔτε μετανοιώνει γιά τά χάρισματά, πού σέ ὅλους τούς ἄνθρώπους δίνει. Δέν ἀνακαλεῖ τή σταυρική θυσία τοῦ Υἱοῦ Του, ἐπί τῆ βάσει τῆς ὁποίας μέσ' στούς αἰῶνες χαρίζεται ἡ ἄφεσις τῶν ἁμαρτιῶν καί ἡ σωτηρία γιά ὅλους. Ἄλλ' ἄν θεωρητικά δέν αἴρεται ἡ κλήσις τοῦ Θεοῦ πρὸς σωτηρία, στήν πραγματικότητα... ἀκυρώνεται ἀπὸ τόν ἄνθρωπο. Ὅταν ὁ ἴδιος ὁ ἄνθρωπος ἀρνῆται τήν κλήσι ἢ δέν ἀγωνίζεται νά πορευθῆ «*ἀξίως τῆς κλήσεως*» (Ἐφεσ. δ' 1). Γι' αὐτό καί ὁ ἅπ. Πέτρος προτρέπει: «*Σπουδάσατε βεβαίαν ὑμῶν τήν κλήσιν καί τήν ἐκλογὴν ποιεῖσθαι*» (Β' Πέτρ. α' 10).

Δ.Γ.Α.

Ἐλεύθεροι ΣΧΟΛΙΑΣΜΟΙ

Σύγκρισις μέ τούς ἀγγέλους

Ἄγγελοι - Παρθένος - Ἄνθρωποι.
Θαυμάζουμε τούς ἀγγέλους. Εἶναι καθαροί, ἀπαλλαγμένοι ἀπό ὅποιοδήποτε μῶμο. Ποιός ἀντέχει νά μετρηθῆ μέ μέτρο συγκρίσεως τούς ἀγγέλους; Ἄν τό σκοτάδι ἀντέχει νά συγκριθῆ μέ τό φῶς, ἄλλο τόσο τολμᾶμε νά συγκριθοῦμε ἐμεῖς, πού τόσα σκοτεινά ἔργα ἔχουμε διαπράξει, μέ τούς ἀγγέλους, πού εἶναι φωτεινά πνεύματα.

- Ὁ χῶρος, πού κινούμαστε ἐμεῖς, εἶναι γεμάτος μόλυνσι καί ρύπους. Ὁ χῶρος, ὅπου φτερουγίζουν οἱ ἄγγελοι, εἶναι ἀμόλυντος.

* * *

Παρά ταῦτα δέν παύουμε ν' ἀμαρτάνουμε καί μπροστά στούς ἀγγέλους.

Καί μπροστά στήν Παναγία. Νά πῶς ἐξηγεῖται ἡ δέησις μας: «Καί σέ μεσίτριαν ἔχω πρός τόν φιλόανθρωπον Θεόν· μή μοῦ ἐλέγξῃ τάς πράξεις ἐνώπιον τῶν ἀγγέλων».

Γιατί ἱκετεύουμε τήν Παναγία;

- Διότι ἡ Παναγία ἀντέχει στή σύγκρισι μέ τούς ἀγγέλους. Ἐζήσε ὡς ἐπίγειος ἄγγελος.

- Διότι ὑπερέχει τῶν ἀγγέλων.

Κάποτε ὁ Θεός ἔλεγε ὄλο τό χῶρο τῆς ἀνθρώπινης παρουσίας καί δέν βρῆκε πρόσωπο καθαρό. Ὄταν τελικά τό βρῆκε, κατασκεύασε τίς συνθήκες τῆς δικῆς Του παρουσίας ἐπί τῆς γῆς. Ἡ Κόρη τῆς Ναζαρέτ, στά μάτια τοῦ Θεοῦ, ἀλλά καί στά μάτια τῶν πιστῶν, εἶναι ἀνώτερη ἀπό τούς ἀγγέλους.

- Ἡ ἴδια βεβαίως ἦταν στολισμένη μέ τήν ἁγία μετριοφροσύνη. Ὄταν ὁ ἄγγελος Γαβριήλ τήν ἐπισκέφτηκε, ταραχτήκε ἀπό ταπείνωσι καί ἀπό δέος. «Ἴδοῦσα διεταράχθη ἐπί τῷ λόγῳ τοῦ ἀγγέλου, καί διελογίζετο ποταπός εἶη ὁ ἀσπασμός οὗτος» (Λουκ. α' 29).

Ὁ ἄγγελος τήν βεβαίωσε: «Εὗρες χάριν παρά τῷ Θεῷ» (Λουκ. α' 30). Ἐχεις τήν εὐνοιά Του. Σέ θεωρεῖ δοχεῖο ἄξιο γιά τή σάρκωσι τοῦ Υἱοῦ Του. Σέ θεωρεῖ ἐπίγειο παράδεισο.

Καί γιά νά τῆς ἀφαιρέση κάθε φόβο ἀπό τήν ἀγγελική ἐμφάνισι καί ἀπό τήν ἐτοιμαζομένη θεϊκή παρουσία, τῆς λέει: «Μή φοβοῦ, Μαριάμ» (Λουκ. α' 30). Δέν φοβήθηκε πλέον ἡ Μαρία τούς ἀγγέλους.

* * *

Ἡ Παναγία ὑπερέχει τῶν ἀγγέλων:

1. • Ὡς πρός τό χῶρο τῆς καθαρότητος καί τῆς ἀγιότητος. Οἱ ἄγγελοι ὑπερίπτανται τῆς γῆς. Ἡ Παναγία πορευόταν στή γῆ. Τίνος εἶναι σπουδαιότερη ἢ λευκότητα, ἐκείνου πού περπατᾷ σέ λάσπες καί καθόλου δέν λασπώνεται, ἢ ἐκείνου πού φτερουγίζει σέ μεγάλη ἀπόστασι πάνω ἀπ' τίς λάσπες;

— Ἡ Παναγία, ζώντας στή μολυσμένη γῆ, διατήρησε τήν καθαρότητά της. Εἶναι, λοιπόν, πύο θαυμαστή ἀπό τούς ἀγγέλους, πού εἶναι πάλλευκοι, ἀλλά ζοῦν σέ οὐράνια ὕψη.

2. • Ὑπερέχει ὡς πρός τόν τρόπο τῆς ἀγιότητος. Οἱ ἄγγελοι εἶναι ἀσώματα. Ἡ Παναγία εἶχε ἀνθρώπινο σῶμα. Ἡ ἁγία ψυχή τῆς ἐνοικοῦσε

μέσα στο πανάγιο σῶμα της. Ἅγιο τό σῶμα της, διότι ἦταν παρθενικό. Ἅγιο, ἔστω κι ἂν πρὸς στιγμήν θεωρήθηκε γιὰ γάμο, ἀφοῦ ἦταν μεμνηστευμένη.

3. • Ἅγιος ὁ γάμος· μὰ πῶς ἅγιος ὁ παρθενικός βίος.

4. • Ἡ ὑπεροχὴ τῆς ἀγιότητος τῆς Θεοτόκου ἀναφέρεται καὶ σὲ ἄλλο ἐπίπεδο.

Τὸ νὰ μὴ καίγεται ἡ θάλασσα, εἶναι φυσικό. Τὸ νὰ μὴ καίγεται ὅμως τὸ δασῶδες βουνό, αὐτὸ εἶναι καταπληκτικό. Οἱ ἄγγελοι δὲν μποροῦν νὰ πειραχτοῦν καὶ νὰ πυρποληθοῦν ἀπὸ τὴν ἁμαρτία. Εἶναι σάν τὴ θάλασσα. Ἡ Παναγία φοροῦσε τὴν εὐφλεκτὴ στολὴ τοῦ σώματος. Καὶ δὲν κἄηκε.

5. • Ὑπερέχει καὶ ὡς πρὸς τὴ δυνατότητα. Οἱ ἄγγελοι εἶναι ἄτρεπτοι στὸ ἀγαθό. Ἡ καθαρότητά τους εἶναι φυσική. Ἡ Παναγία μποροῦσε ν' ἁμαρτήση, ἀλλὰ δὲν ἁμαρτήσε. Ἡ καθαρότητά της διατηρήθηκε ὑπερφυσική.

6. • Δὲν εἶναι Παναγία, διότι γεννήθηκε Παναγία, ἀλλὰ διότι ἔγινε Παναγία. Δὲν εἶναι ἁγία κατὰ μαγικό

τρόπο, ἀλλὰ κατὰ θεληματικό καὶ χαριτωμένο. Τὴν διάλεξε ὁ Θεός. Ἄλλ' ἐπιλογή τοῦ Θεοῦ δὲν σημαίνει ἀπόλυτο προορισμό. Ἄν ἡ Θεοτόκος ἦταν κατ' ἀνάγκην ἁγία, ἡ ἀρετὴ της δὲν θά εἶχε ἀξία, δὲν θά τῆς ἀξίζε βραβεῖο. Δὲν θά ἦταν πρότυπο ἁγίου ἀνθρώπου.

* * *

Ἡ Παναγία εἶναι πῶς ὑπέροχη ἀπὸ τοὺς ἀγγέλους. Εἶναι «τιμιωτέρα τῶν Χερουβίμ». Ἐμεῖς γιὰ ἓνα κρυφὸ ἁμάρτημα τρέμουμε, μήπως ἀποκαλυφθῆ μπροστὰ στοὺς ἀνθρώπους. Πόσο μᾶλλον φοβόμαστε, ἂν ἀφήσουμε ἁμαρτήματα χωρὶς ἐξομολόγησι!

• Πῶς θά παρουσιαστοῦμε μπροστὰ στὸν Θεό, ὅπου θά γίνουν παγκόσμια ἀποκαλυπτήρια;

• Ὅλοι μιλάμε γιὰ τὴν Παναγία. Πόσοι ὅμως μιμούμαστε τίς ἀρετὲς της; Ἐλπίδες γιὰ μικρά θαύματα ἐναποθέτουμε στὴν Παναγία. Πόσοι ἐναποθέτουν ἐλπίδες γιὰ τὴ σωτηρία, γιὰ τὴν αἰώνια ζωὴ; Ἄν ἐμεῖς δὲν προσέξουμε τὴ ζωὴ μας, καμμιά πρεσβεία τῆς Παναγίας δὲν μπορεῖ νὰ μᾶς σώσει. Τὰ μεγάλα ἀγαθὰ εἶναι δύο: ἡ μετάνοια καὶ ἡ ἀγάπη.

• Τὸ μεγαλύτερο ὅμως θαῦμα τῆς Παναγίας εἶναι ἡ ζωὴ της, πρότυπο γιὰ τὴ ζωὴ κάθε χριστιανοῦ. Ἄλλο μεγάλο θαῦμα εἶναι ἡ πρεσβεία της. Πρεσβεύει στὸν Υἱὸ της γιὰ μᾶς.

• Ὑπεραγία Θεοτόκε! Πές μας τὴν τελευταία σου ἐπιθυμία! Μᾶς ἀπαντᾶ: —Νὰ ὑπακούετε στὸν Υἱὸ μου. Νὰ τηρῆτε τὸ Εὐαγγέλιό Του. Νὰ σᾶς δοξάσῃ ὁ Υἱὸς μου καὶ Σωτῆρας μου.

Ἄλλο πρεσβεύει, ἄλλο σώζει!

Ἡ Ὑπεραγία Θεοτόκος, δέεται, ἱκετεύει, μεσιτεύει, πρεσβεύει ὑπὲρ ἡμῶν. Δὲν σώζει μὲ τὴν ἔννοια τῆς σωτηρίας ἐν Χριστῷ Ἰησοῦ. Στὰ Εἰρηνη-

ἸΩΑΝΝΗΣ ὁ ΒΑΠΤΙΣΤΗΣ

Κωδικός
01-1323

ΜΗΝΙΑΙΟ ΟΡΘΟΔΟΞΟ ΧΡΙΣΤΙΑΝΙΚΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

Ἰδιοκτήτης: Σύλλογος «Ἰωάννης ὁ Βαπτιστής»

Ἑπεύθυνος ἐκδόσεως: Ἄγγελ. Μπότζιου

Χριστοκοπίδου 12 - 105 54 - Ἀθήνα

www.ioannisvaptistis.gr

Τηλέφωνα: 2103212713 & 6936941857

e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ἑπεύθυνος Τυπογραφείου:

Β. Μπουζάλας. Ἄγ. Ἀναργύρων 4,

18542 Περιστέρι

ἜτησΙΑ συνδρομή:

Ἑσωτερικοῦ 10 €. Κύπρου 20 €.

Ἐξωτερ.: Εὐρώπης 20 €. Ἀμερικῆς: δολ. 25.

Καναδᾶ καὶ Αὐστραλίας: δολλάρια 30.

Ἐπιταγές καὶ ἐπιστολές:

Περιοδικό «Βαπτιστής»

Χριστοκοπίδου 12, 105 54, Ἀθήνα.

κά, στά Πληρωτικά, στην Έκτενη, αλλά και στίς μικρές δεήσεις, αναφέρεται τό ὄνομα τῆς Παναγίας, ὄχι ὅμως ὡς Σωτήρος τῶν ψυχῶν μας. Ἐς θυμηθοῦμε τή δεήσι, πού ἀναπέμπουμε λίγο πρὶν ἀπό τήν ἐκφώνησι:

«Τῆς Παναγίας, ἀχράντου,
ὑπερευλογημένης, ἐνδόξου,
Δεσποίνης ἡμῶν Θεοτόκου
καί ἀειπαρθένου Μαρίας,
μετά πάντων τῶν ἁγίων
μνημονεύσαντες,
ἑαυτοὺς καί ἀλλήλους
καί πᾶσαν τήν ζωὴν ἡμῶν
Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα».

• Συνηθίζεται στίς ἱερές ἀκολουθίες, ὅταν λέγεται ἢ ἐν λόγῳ δεήσις, νά ἐγείρονται ἀπό τό κάθισμά τους οἱ ἐκκλησιαζόμενοι, νά κάνουν τό σημεῖον τοῦ Σταυροῦ, ὁ δέ ψάλτης νά διακόπη τόν διάκονο ἢ τόν πρεσβύτερο γιά νά ψάλλῃ λιαν ἐκφώνως: «*Υπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*».

Ἐς δοῦμε: Ἡ δεήσις αὐτή ἀναφέρεται στήν Παναγία, καί μάλιστα ὡς τό πρόσωπο τῆς σωτηρίας; Πιό ἀπλᾶ: Ἡ Παναγία μεσιτεύει ἢ καί σώζει τίς ψυχές μας, καθ' ὃν μάλιστα τρόπο ὁ **μοναδικός Σωτήρας** τοῦ κόσμου, ὁ Χριστός;

1. Στήν δεήσι «*Τῆς Παναγίας Ἀχράντου...*», πού βρίσκεται τό ρῆμα καί ποιό εἶναι τό ρῆμα; Στό ὅτι μεσιτεύει ἢ Παναγία οὐδεμία ἀμφιβολία. Στό ὅτι ὅμως σώζει τήν αἰώνια ψυχή μας, ἢ βασική ἀντίρρησης βρίσκεται στά λόγια τῆς Ἰδίας τῆς Παναγίας, στό ποίημά της, πού διασώζει ὁ εὐαγγελιστής Λουκᾶς:

«*Μεγαλύνει ἡ ψυχή μου τόν Κύριον καί ἠγαλλίασε τό πνεῦμά μου ἐπί τῷ Θεῷ τῷ Σωτήρῳ μου*» (Λουκ. α' 46-47). Σωτήρας ἕνας εἶναι καί μόνο, ὁ Χριστός, πού ἔχυσε τό πανάγιο Αἷμα Του γιά τή σωτηρία τῆς ψυχῆς μας.

2. Στήν δεήσι «*Τῆς Παναγίας Ἀχράντου...*» δέν ὑπάρχει ρῆμα, πού χρησιμοποιοῖ ἢ Παναγία. Τόσο Ἐκείνη, ὅσο καί

ὄλοι οἱ ἅγιοι ἀπλῶς μεσιτεύουν: «*Μετά πάντων τῶν ἁγίων μνημονεύσαντες*». Ποτέ στήν ἑλληνική γλῶσσα δέν ἔχει σέ μία πρότασι κυρία θέσι κάποια μετοχή. Ἡ κυρία θέσις τῆς προτάσεως εἶναι τό ρῆμα.

Στήν προκειμένη περίπτωσι ποιό εἶναι τό ρῆμα; Τό «**παραθώμεθα**». Ἡ ὅλη λοιπόν δεήσις ἀπευθύνεται στόν Χριστό, ὄχι στήν Παναγία Μητέρα Του. «**Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα**».

3. Ἡ τάξις σέ ὅλες τίς δεήσεις τί φαίνεται; Πῶς ἀπαντᾷ ὁ ψάλτης στίς ἱκεσίες τοῦ λειτουργοῦ;

—“Ὅταν λέγωνται τά εἰρηνικά, ἢ ἀπάντησις τοῦ λαοῦ (τοῦ ψάλτη): «**Κύριε, ἐλέησον**».

—“Ὅταν λέγωνται τά πληρωτικά, ἢ ἀπάντησις: «**Παράσχου, Κύριε**».

—“Ὅταν τελειώνῃ ἢ ἐκφώνησις κάθε εὐχῆς, ἢ ἀπάντησις: «**Ἀμήν**».

—“Ὅταν λέγεται ἢ δεήσις «*Τῆς Παναγίας Ἀχράντου*», πῶς τελειώνει; «*Ἐαυτοὺς καί ἀλλήλους καί πᾶσαν τήν ζωὴν ἡμῶν Χριστῷ τῷ Θεῷ παραθώμεθα*». Καί ἢ ἀπάντησις; «**Σοί Κύριε!**»

• Ἐρα ἢ δεήσις αὐτή προσκαλεῖ καί τήν Παναγία καί ὄλους τοὺς ἁγίους σέ ἱερή μεσιτεία, γιά νά παραδώσουμε τή ζωή μας ὀλόκληρη στόν Ἐνα καί Μοναδικό Σωτήρα, τόν Χριστό.

• Ἄλλωστε μετά τό πρῶτο ἀντίφωνο τῆς θείας Λειτουργίας, τί ψάλλουμε; «*Ταῖς πρεσβείαις τῆς Θεοτόκου, Σῶτερ, σῶσον ἡμᾶς*». Δέν λέμε: «*Υπεραγία Θεοτόκε, σῶσον ἡμᾶς*».

Μετά τό δεύτερο ἀντίφωνο, ὄλοι μαζί θά ψάλλουμε γεγωνυία τῆ φωνῆ: «**Σῶσον ἡμᾶς, Υἱέ Θεοῦ, ὁ ἀναστάς ἐκ νεκρῶν, ψάλλοντάς σοι Ἀλληλοῦϊα**».

Κάποια **εὐλάβεια** μπορεῖ νά δείχεται στό «*Παναγίας ἀχράντου*», ἀλλά διαφέρει ἢ **σωτηρία** τοῦ Κυρίου μας Ἰησοῦ Χριστοῦ ἀπό τήν πρεσβεία τῆς Ὑπεραγίας Θεοτόκου, ὅσο ἀπέχει ἢ γῆ ἀπό τόν οὐρανό.

Χυδαία πρόκλησις γυμνισμοῦ

Ζεσταίνονται ἢ ἐπιδιώκουν νά προκαλοῦν; Τό καλοκαίρι εἶναι ἡ περίοδος, πού ἠλεκτρίζονται τά μάτια. Ἐξεπίτηδες οἱ περισσότερες γυναῖκες, ἀπό μικρές μαθήτριες τοῦ γυμνασίου, μέχρι σαραντάρες καί πενηντάρες, δέν αἰσχύνονται καθόλου. Θά ἔλεγε κανεῖς, ὅτι ντύνονται **ἄσεμνα** καί **προκλητικά**. Ἀκριβέστερα εἶναι νά πούμε ὅτι σχεδόν παντελῶς **ξεντώνονται**.

- Αἰτία δέν εἶναι ὁ καύσωνας. Περισσότερο ζεσταίνεται τό σῶμα τους, πού σχεδόν ὀλόγυμνο ἐκτίθεται στους 35 καί 40 βαθμούς τοῦ ἡλίου. Ἄν περιέβαλαν οἱ σεμνές γυναῖκες τό σῶμα τους μέ φόρεμα **λεπτοῦ ὑφάσματος**, θά προφυλασσόταν τό σῶμα τους ἀπό τήν **ἡλίασι**.

- Ἀλλά δέν ἐνδιαφέρονται οἱ περισσότερες γυναῖκες οὔτε γιά ἐγκαύματα, οὔτε γιά πυράκτωμα, οὔτε γιά θερμο-

πληξία. Γιά ἓνα καί μόνο ἐνδιαφέρονται. Νά ἐκθέτουν ὀλόκληρο σχεδόν τό σῶμα τους γυμνό στά **λάγνα μάτια** τῶν ἀγοριῶν, τῶν νεαρῶν, ἀκόμα καί τῶν προχωρημένης ἡλικίας ἀνδρῶν.

- Θά ἔπρεπε οἱ χριστιανές κοπέλλες καί μεγαλύτερες γυναῖκες νά αἰσχύνωνται. Νά μή προκαλοῦν τά αἰσχρά βλέμματα τῶν ἀνδρῶν. Νά εἶναι σεμνές, σύμφωνα μέ τήν **«ἀγία μόδα»**, πού προτείνει ὁ ἀπόστολος Παῦλος:

«Βούλομαι τάς γυναῖκας ἐν **καταστολή** κοσμίῳ κοσμεῖν ἑαυτάς» (Α' Τιμ. β' 9).

- Τό πλέον φρικτό εἶναι, ὅτι ὠρισμένες γυναῖκες, μικρές καί μεγάλες, δέν λογαριάζουν οὔτε τόν ἱερό χῶρο τοῦ **Ναοῦ**. Εἰσέρχονται προκλητικά ξεγυμνωμένες, ἰδίως σέ ἱερά μυστήρια, ὅπως βαπτίσεις καί γάμοι.

- Τονίζει ὁ Κύριός μας, ὅτι ἓνα βλέμμα πορνικό νά ρίξη ἓνας ἄνδρας σέ γυναίκεο γυμνό σῶμα, «ἤδη ἐμοίχευσεν» (Ματθ. ἡ' 28).

- Φοβερός εἶναι ὁ τόπος τῶν θείων μυστηρίων. Οἱ ὑπεύθυνοι, ἐπίσκοποι, πρεσβύτεροι, ἀλλά καί ἐπίτροποι, ὀφείλουν νά μήν ἐπιτρέπουν τήν εἴσοδο πορνικῶν γυναικαρίων μέσα στήν Ἐκκλησία.

Νέα ἔκδοσις

Ἄρχιμ. Δανιήλ Ἀεράκη

Σέ τόμο 670 σελίδων ἡ ἐρμηνεία τοῦ κατὰ Ἰωάννην Εὐαγγελίου. Τιμή: 20 εὐρώ. Τηλ. 2103212107-6936941857.
e-mail: info@ioannisvaptistis.gr

Ὅσοι μποροῦν, ἄς στείλουν τά 10 εὐρώ καί γιά τό 2025

Οἱ φίλοι ἀναγνώστες ἄς στείλουν τή συνδρομή (10 εὐρώ) καί γιά τό ἔτος 2025.

- Στό λογαριασμό:

0026.0236.39.0100353548 EUROBANK.

IBAN: GR 7902602360000390100353548

- Στό λογαριασμό:

123002002008865 ALPHA BANK.

IBAN: GR 120140 1230 1230 0200 2008 865

- Ταχυδρομικά στή διεύθυνσι: **«Βαπτιστής», Χριστοκοπίδου 12, 10554, Ἀθήνα.**

- Τοῦ ἐξωτερικοῦ τό ἔμβασμα στό ὄνομα **«Βαπτιστής»** (χωρίς τή λέξι Περιοδικό).

Τηλ.: **2103212713 - 2103212107.**